

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zahavo.

četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem ka dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leto 2 K. — Narodna se pošilja na: Upravnitvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dobiti do odpovedi. — Ulica „Katalikskoga župnega društva“ dobivajo list brez posebne narodnine. — Posamezni listi stanejo 10 vim. — Uredništvo: Korolla cesta May 5. — Izvodni se ne vredijo. — Upravnitvo Korolla cesta May 5, sprejema narodno, inverte in reklamacije.

Za inverte se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 48 vim., ali kar je isto, I kvadratni centimeter prostora stane 30 vim. Za vsekratne oglate primerne popust. V oddelku „Mala naznana“ stane beseda 10 vim. — Inverte se sprejemajo do torka spodne. — Neupravljene reklamacije so potisne prete.

„Da“ ali „ne.“

Odgovor antante na protipredloga Nemčije je zelo osoren. Antanta poziva Nemce, naj odgovorijo na pogoje kraiko z „da“ ali z „ne.“ Za edgo

vor imajo Nemci časa samo pet dni, t. j. do 21. junija.

Nemci morajo graditi Francozom porušene kraje.

Trdo in hudo prijema antanta Nemce. Okoli 50 000 Nemcev mora v Severni Franciji graditi hiše, ceste in teleknice, ki jih je porušila nemška

vojska. Oheli Nemci morajo trdo delati pod nadzorstvom Francozov in Anglezov. Nad temi Nemci pada francoski in angleški korobat.

Nemci se zopet pobijajo med seboj.

Na Dansku je prišlo dne 15. junija do kravnih pouličnih bojev. Takozvani komunisti (bolševiki) so priredili velik shod in obhode po mestu. Zahvalili so, naj se njih zaprije voditelje izpusti.

Napadli so stražnico pri policijskem ravnateljstvu. Straža je oddala več strelov. Mrtvih je bilo okoli 10, ranjenih da okoli 70 oseb.

Hočemo značajev!

Poročali smo že v našem listu na kratko, da se je v Ljubljavi ustanovila v začetku tega meseca nova nepotrebna politična stranka pod imenom „Kmetска Jugoslovanska stranka“, ki je nekakna podružnica JDS. Vkljub temu, da „demokratje“ to stranko silno hvalijo in priprečajo, pa bi je na drugi strani radi zatajili, kadar je to storil „Mariborski delavec“ v svoji 182. številki z dne 13. junija, kjer pravi: „Ne poznamo ustanoviteljev te stranke“. To je miale povodano neresnica, kajti med imeni izvršilnega odbora nove stranke beremo v veliki večini imena desedanjih liberalnih veljakov po delih, ki morajo tudi „Mariborskemu delavcu“ biti dobre znau.

Vkljub temu torej, da „Mariborski dela vec“ ne pozna ustanoviteljev te nove stranke, vendar ji že može uspeha in blagoslova pri njenem delu, ki naj obstoji v tem, da bo izpodrla desedanje „Slovensko Kmetsko zvezze“. Navedeni list namreč piše: „Ako hoče nova stranka dobro slovenskemu kmetu in jugoslovanskemu narodu, naj začne svoje delo tamkaj, kamor desedaj organizacija JDS že ni segla. Ako bo nova stranka širila svoj list, ki ga hoče izdajati, tamkaj, kjer je gospodoval sedaj „Demoljub“ ali „Slovenski Gospodar“, bo njene dele uspešne in hvalevredno. Ako bomo videli, da je zastavila nova stranka svoje dele v teh smereh, je bo lahko brez predsedka pozdravil slovenski kmet in jo bomo tudi mi priporočili itd.“

LISTEK.

V polkovnikovem vozu.

(J. nuš Gelec)

Končal sem že pred nekaj meseci »Vojne spomine« v prepričanju, da sem zasepal povedi in razstribil slovenski javnosti vse, kar sem doživel ter pretrpel na dolgevzrah vojuh po vseh uničilih in zmagah po galilejkih poljanah, karavalskih jarkih in grabenih, rodni Ogrski in našim trnjem pedobni Bokovini. Zatočili se ti spomini truljenju, gajo in trvi v moji duši, se nekako posvrgnili ter razblinili, da bi še skrle pozabljaj vojaka le ta, ak bi me ne pikal revnatizem in me ne bi vpraševali rojki in sobraš:

»K ko pa kaj z tebo?«

Pobegnil je pred dobrim mesecem iz vojnega četništva našrednik mojega polka, Gazi so pa klicali pri regimentu me poiskali, obiskal pa je tu v moji rojstni grabi. Spoznal sem ga tatoč regla si sva v roki, Gazi me pogledal z nasmehom, niso gove pozdravne besede se bile vprašane:

»Gospod, se še ti spominjate, kako sve z oberstem H. v Šedogor?«

Kot bi odgnil zastor izpred zakrite vrte, živil se mi je v dobi dogodilj, ki mi je zignal trenutno v spomin občutek strplih udov in grijecih pomazedih miravljincev.

Ta moj po usedi prisijeni iz et v obroštov: druški edvrl je večkrat perogljiv krehot enih vojakov gospodov, ki nosijo zlatonite ovratilke.

Gospod obrošt je kramal pogoste s celo historijo na moj ratem v držbi vojaških dejanstvenikov, ki na bojiščih le male vidijo, a že manj doživijo.

Ne da bi demoneval kdo od čitateljev, da sem petajil dočivljaj našč, objavljajoč ga sedaj po Gazi podrezane prisijen. Ne, skril se mi je bil nekaj v torbi spominov, dokler mi ga ni razkrinal ter pokazal našrednik Gazi. Povedal bemi spet nekaj z bojiča brez veske primere eleptave in lastne hveje.

Tekom enih znanih, velikih ruskih navalev v januarju leta 1916 na črti Raraucze—Toporec, ki tveri vrata do Černovic, se nam poslali ed sgoraj k polku našenki korobat, obrošt H., ki bi naj elečil z vso predstojniško streghostjo rane ki jih je prejel regiment v neprestanih protinapadih pri Rarauczah.

Rusi so odnehal po 20 dober, naš preseleli polk so premestili v noči iz Raraucz v žo v »Sl. Gospodarju« dovolj čistovo vas Toporec. Gospod obrošt ne je odposiljal pred odhodom regimenta v odkazano nam zelo da poščem polkovnemu štabu desno bivališče.

Pri vseh 12 predstojniških je bival navadno štab pod jedno ter skupno streho. Tri-

Mi pa trdimo revre nasprotno: Kaker JDS stranka de sedaj ni mogla in nikoli ne bo mogla razširiti svojega delokroga med Široke kmečke plasti (te je namreč tisti delokrog, kamor desedaj po trditvi „Mariborskega delavca JDS že ni segla, ker ta stranka kot meščanska in kapitalistična naravnost po bitju nasprotuje kmečkim zahtevam), ravnotako tudi nova „Kmetска stranka“ med pravimi kmetskim ljudstvom ne bo našla svojih pristašev. In ako si be nova stranka stavila naloge, da s svojim listom, ki ga namerava izdajati, izpodrine „Slovenskega Gospodarja“ ali „Demoljuba“, bo to njeni dele nele nehvalevredno, temveč popolnoma brezuspešno.

Mogoče je, da se bo tupatam agitatorjem neve stranke posrečilo, pripraviti katerega naših pristašev k odpadu, toda splošno lahko trdimo: naši pristaši so močje kremenitega značaja, ki jih ne bo „spreobrnila“ nobena agitacija in nobena obljuba. „Slov. Kmeteka Zveza“ se je in se bo vedno bojevala za splošne kmetiske koristi brez ozira na levo in desno. Kdor pa išče v stranki same osebnih koristi, ta mu ni merodajen uspeh in prosvit celote, tak pa itak ni prav dan naše stranke.

Raditega pozivamo naše vrie prist ře, da ostanejo zvesti in značajni sobejevni v vrsti „Slovenske Kmečke Zvezde“. Ako pa ta ali oni nima v dan svojega srca trdnega prepričanja, da je krčanski, gospodarski in politični program „Slov. Kmečke Zvezde“ najboljši za vsestranski napredok slovenskega naroda, ta lahko mirnim potom zapusti naše vrste, ne da bi mu kdaj očital. Kajti ljubše nam je ste kremenih značajev, kakor pa tisoč emajljivcev, ki eb vsaki priliki menjuje svoje mšje. Mi hočemo značajev!

začeti, g. H... pa se je sniral kot polkovnega boga, zahteval je za sebe lastne strehe, da bi se lahko odpotil v miru od bresidelja in vojne le sebe.

V nepregledno razsežni vasi je bilo dovolj hih in bajt, da nisem bil v skrbek, kam ped streho z nami ter zlatovratim valpetom. Pečovnik se je priprjal v sebo pred polkom na voza s svojim priborčnikom. Videl sem ga tako v sačahu hišejemu samemu v stan in odpotek.

M dragi zemljani, katere nas je Žele močivo med gospoda Štaba, smo pa zmeri v skupao kočure v graci pod obroštovim prenočiščem.

Razstil sem svoje ade po topli batovinski sede; pa n-e se pokliče telefonidno naš pekovač, ki moram k njemu na breg Zmot. I sem se s pedi v prepričanju: stari me ne vabi na čaj — ampak stal bodem liki svela ravno na oltarju pri raptoru in bogata radi česa.

Potresel me je zimski mrz, ko sem porival od pedi ravnokar ogrete ade navkreber, kjer je nekdo svetil krog obroštovga modišča. Stratkar, ki je žival vse dohode do hša z nabito justo ter nasajenim bajonetom, mi je pošprnil, da ne čaka g. obrošt za hša z električno svetlico v roki. Pa sem stopil za hram, flesnil s petami ter se javil gospod.

Gospod H... me je pogledil Škiljaro, da je viden krog hišnih vogov, me prijet za roko, vodač me proti stoni.

zagrozili, da bodo v nasprotnem slučaju naše ju geslovenske čete predkrat v Št. Andrej in že dalje proti severu. Nenad se se takoj udali in izrečili naše sestre našemu častnikom. Dne 18. se tri sestre so despele samki v Št. Rupert od Slovenscev z velikim zadovoljstvom pozdravljene, ostalih šest se ster pa je začasne odpovedale v materni hiši v Mariboru.

Spomenik junaku Malgaju.

Našemu domačemu junaku v borbi za osovo bejenje domovine, Francu Malgaju, nadporočniku, ki je dal svoje mlade življenje za naše ideale, namenava rečnik Št. Jurja ob juž. žel. postaviti trajen, deosten spomenik.

V tu namen se je enoval v Št. Jurju ob juž. žel. edhar, ki pohira prispevka. Prva skrba med domačim je daneska takoj eksel 1.800 krov. Vsi pači ljudi in spottevali vrloga našega junaka Malgaja in slike nas je vse potra njegeva dali idealna smrt. Zato z tem pozivamo tudi vse druge redeljave, da doprinosejo darove za deosten spomenik našemu vričnemu junaku. Specjalno razbelje in najpomembnejše naše mesto, inade jih nismo bili vredni!

Pripravka je vpredati blagajnika edbora za Malgajev spomenik učitelju Aležu Renciju v Št. Jurju ob juž. žel.

Razne politične vesti.

Za naše organizacije. Po vsek župnijskih in občinskih enotah je odvile tako kmečke edbore in organizacije Slov. Kmečki Zvez. Imena edbenikov naznamo Slov. Kmečki Zvez. v Maribor.

Somiljjenkom v vednost. Dobivamo poročila, da tri bratje redeljari, „demokrati“ (nekdanji liberalci) in člani neke „Jugoslovanske kmetijske stranke“ neprestano revanje grati Slov. Kmečki Zvez. Somiljjenko prosimo, da nam vsak tak pojav takoj spresodijo. Bojimo se ne enih ne dragih. Na revanje redelke liberalne nemčurške družbe odgovorimo, da organiziramo v vsakem kraju organizacije Slov. Kmečki Zvez.

V kateri taber spadame? Med kmetje prikajajo zdužo dai ljudje raznih barv in jih levijo v svoje politične mreže. Najprve so prikajali na delte in denar profesorji in advokati in se krečajirili za stare liberalne stranke, kateri so dali neve da viške imen »Jugoslovanska demokratična stranka«. Prijevali so sked za skedem, kvallili st., da je celo Murko polje njihove, da je njihova mariborska okolina, Slov. ger., spleh vse, le Kobelj in Škocjan bi nam morda še pustili. A to je še lej male časa. Ljudje se se dali zapisati v edbore »demokratične stranke«, platili so magari udružne, ker se te gaspodje želeli, a posenje se razvili tako, kakor novasta, ki pasti ženina na cedilu. Kmečke ljudstvo je estale v taberu Slov. Kmečke Zvez., ker ve, da je to edina prava politična organizacija kmetijskega stanu. Ker z »demokratično« pri kmetu ni bilo, se usakovili liberalci in nezadovoljstvi neke »Jugoslovanske kmetijske stranke«. Tudi ta je začela usiljive krečnjariti med slovensko-stajerskim kmeti. Ta stranka je nezakonske dele starik libralcev. Tudi tu ni prestera za katedralskega slov. kmeta. Naša edina politična stranka je in estane Slovenska Kmečka Zveza.

Socialni demokratje izstopili iz dejavnosti vlade. Socialni demokrata Kristjan in Prepaluk sta izstrelila iz dejavnosti vlade, ker baje hotejo imeti socialisti preste reke. Za njima ne bo nikje žaleval. Socialdemokratična voditelja sta sedela v slovenski deželni vladi, sicer pa so povzrod delovali proti vladu. Taki ljudje ne spadajo v vlado. V naših ab mejnih krajih se socialni demokratje prevzeli ded Ščine za pognalo nemakatarije. Vsi nemakatarji, kar jih niso zvabili v svoj taber »demokrati«, so pristopili k socialistom.

Lutroški pastor Mahnert v Mariboru, znani po svojem hujšajdom delovanju, je bil rudi nekega nagrobnega govora obsejen od mariborskem okreku ne sodnije na 2 meseca jaha. Mahnert je pred obravnavo kerajno edsel čez moje.

Graški župan — Slovenec. Graški občinski svet je v svoji seji dne 18. junija izvolil za župana socijalnega demokrata Muchitscha (seveda Muhič), ki je reden Slovenec. Prile je torej še take deleč, da je dobile najbolj nezakonske avstrijske mesto Gradec Slovensca za župana!

Parlamentarne počitnice. Po poročilih iz Beograda bo parlament rešil še samo nov poslovnik

in pa zakon o državljansku, nato bo šel dne 1. julija za podpisnik, ki bodo izvajala poklicni mesec. Zakon o agrarni preobrazbi pride v javnem sklepovanju na vrste.

Rusija postaja močnejša. Poslanik Špalajkovič, ki je še dal prispel iz Rusije v Beograd, je izjavil: Rusija se je ojačala. V enem letu se vstala silnejša in močnejša, nego je bila kdaj poprej. In tedaj bodo stepile v zvezo Rusije, Čeho Slovaška, Poljska in Jugoslavija in še mnoge druge evropske države.

Nemški Avstrije nečejo mir. V Linzu na Germaju Avstrijskem se je vršilo dne 15. t. m. veliko ljudske zborovanje. Govornika: deželnih glavar Hauser in dr. Schlegel sta izjavila, da ga ni nemškega Avstrije, ki bi podpisal tako mirovno pogodbo, ki je nareklej v Parizu.

Pomileštenje. Prečlenovslednik Aleksander je izdal v imenu kralja Petra ukaz, s katerim se določa, da je odpalkena kazna in estanek kazni vsem osebam, ki se bille da včetega dne 29. oktobra 1918 oknjene po civilnih ali vojaških zadržkih zaradi katerikoli političnih ali vojaških prestopkov, ki se so obratili zoper bivše države, v kolikor bille še po današnem prevrata pomiljeni ter zaradi prestopkov zoper javne organe in zgorave bivše države.

Tedenske novice.

Duhovništvo. G. g. Blaž Dvorjak, župnik pri Sv. Primožu na Pečorju, je enoval in se je vrnil iz mariborskog holičnice na svoje župnijo. — Prečlenjen je č. g. Potnak Ježet, mestni kapelan v Brežicah, za prečlenjenje v Šempeter. — G. g. Paulič Peter, kapelan v Metliki, ke dne 1. julija umrl na župnijo Sv. Janeza pri Lesku.

Današnja številka »Slovenskega Gospodarja« je radi pravnika izšla še v tretk popoldne. Tekoč v vednost našim mariborskim depozitnikom, še ne najdejo svojih depozit v tej številki. V sedanjem času, ko nimamo plina, da bi stavili na stoj, se nam je nevet napokopilo cihlo gradiva. Kar ni zastrel, pride vse poslagoma na vrste. Nekej depozit smer edstvili »Strati«.

Z današnjim podlistkom smo začeli pričevati zanimivo povest znanega pisatelja-komentarista Janača Galec. Opozorjam naše čitalce na njej.

Na ženskem včiteljšču ženskih sester v Mariboru je vpisanovanje za prvi letnik ženskega leta 1919/20 v petek, dne 4. julija od 8. do 12. ure ob 2. popoldne istega dne se začne sprejemati izpit.

Državna gimnazija v Ptaju. Sprejeti izpit za I. razred na vrsti v soboto, dne 5. julija, od 10. do 12. ure pismeno, popoldne po petekih uram. Zadetva so: iz kritičnega načuka teliko znanja, kolikor je mogoče pridobiti v prvih štirih letih ljudske zele; iz slovenščine spremost v čitanju in pisanju, podatki načini in oblikovanje, posnavanje pravopisnih pravil, analiza prete razširjenega stavka; iz računatva krovčanost v štirih osnovnih računskih vrstah s celino Števili. Izpit iz krščanskega nauka se lahko prepresti, kadar ima v svojem izpričevalem »debre« ali »prav debre«. Nemščina se ne zahteva. Prijave pismene prej ali e-čebre v ravnateljski pisarni v soboto, dne 5. julija, od 8. do 10. ure. Predložiti se naj kritici let izpričevalce z redi iz veronauka, slovenščine in računstva. Vrednost najmanj 10 let, dovršenih vsej do konca leta 1919.

»Dijaški dom« in »dekliški dom« v Ptaju kosti v prihodnjem šolskem letu sprejemala slovenske gejorce in gojenke. Dijaški dom je namenjen džakom ptajške gimnazije in učencem duške meščanske Žele, katere I. razred se odveri v jeseni. Dekliški dom bo za deklice, ki obiskujejo deklilke meščanske Žele (v prihodnjem šolskem letu I. razred slovenski II. do IV. še nemški), za hospitiantke gimnazije in za učenke posebnih šol deklilkega domu. Te posebne Žele so: gospodinjska, trgovska, in zgoščno izobraževalna Žela za deklice. Dedežaj se je plačevalo v denarju; v bodeču so nameravali urediti tako, da se del stroškov lahko plača z živili in estankem v denarju, da bosta obe doma pričrpna tudi za kmečke otroke.

V baziliki Matere Milosti v Mariboru stavijo sedaj novo priznik. Zaradi prerasne smrti mojstra Kocijančiča in vseled svetovne vojske se je delo začelo. Nekateri načeli debretuiki sicer zanilje, da bi bilo ugodnejše, če bi z delom pedakali, dokler ne preneha sedanja velika draginja. Vendar se s to mišljijo niseno magli sprijaznit. Veliko načih dob rotnikov še živi. Ti zelo želijo doživeti ta zadnji umetver naše basilike, ki ima biti po želji blagega pekelnika koren v vseh njenih lepet. Želite, da bi poslušali z nove priznico besedo božje. Poleg tega je ravno letošnje leto za naše bazilikice vele-

pomembno. Izupane na naši megotni pripravnika, sv. Antona Pad. in sv. devico mutnica Flaminca, in na blaga srca naših debretuikov. Opozorjam pri tej priležnosti, da »Družba za zdanje in kontanje bazilike Matere Milosti« še ni presehalja in se pri postavljanju nove matinice v cerkvi na naše državne zaražane. Vsak najmanjši milodesar bo z veliko hvaločnostjo sprojet. A ker je bila priznica že pred svetovno vojsko vedno dedelana, se bo brez dveje izpeljala želja blagega pekelnika in bo priznica res nov kras bazilike Materje Milosti. — Maribor, dne 18. junija 1919. P. Heric, župni upravitelj in kn. žk. konzistorialni zveznik.

Cerkveni rop. Pet lepih rdečih mašnih oblek je bilo ukradenih pred 14 dnevi pri neki cerkvi ob Dravi. Ako vidite kje tako blago, namenite našemu vredništvu.

Evodnevni tečaj za voditelje katoliških organizacij deljskega sodnega okrožja se bo vrnil srednega julija v Celju. Natanko spred se pravočasno objavi.

Društvo jugoslovanskih državnih uslužencev v Mariboru ima svoj ustanovni občni zbor v sredo, dne 18. junija ob pol 19. uri v dvorani št. 53. okrožnega siedišča. Na dnevnem redu je organizacija aprovizacije, radi tega se maj zborovanja udeleži vsak državni nastavljenc. Izrečeno se oponarja, da je to društvo zamenjeno za vse stroke, tudi učiteljstvo in vokojence.

Kdo ve kaj izpovedati e baderinem aspirantu dečetniku Ivanu Pavalcu, 15. kojne leta, pri Šp. 47, ki je pri 11. zočki žitki pri Žel. predmetu Št. G. je prišel v Mariborske vjetne Štvo dne 21. avgusta 1917. Tomačna pojasnila za sej blagohetno naštevje na starši Ivanu in Mačiji Pavalcu v Mariboru. Učbenik učna 12, na kar presita in platiča izkoristljeno vse stroške in tudi trud.

Plame iz Amerike. Dva meseca in pol je romale po peti stoti Živko. Plam ga je franciškan Fr. Viktorin, uredniček dveh slovenskih časopisov v New Yorku, svojemu kralju. Med drugim pite tele zanimalnosti: Izmame zasega dela, pa je vendar takoj sekret boljši, kakor pa dana. Vejske skoraj nič nismo občutili. Dačnja je bila taka, teda, ne da se primanjati s starim krajem. Pri zadnjem naboru sem bil tudi jaz poskriven v ameriško vojsko in sem želel tti na Mesec. Toda vojsko je bilo prejkenec. Marinkieri Slovensec je padel na francoskem bojiščtu na svobodo narodov. Jugoslovani uživamo ameriško simpatijo za naše pravilne stvari. Da se je predsednik Wilson izrazil za svobodo in sameodstevanje malih narodov, je zaseg amezički Jugoslovanev. Prej je bil predsednik zato, da se skrati Avstrija. Jugoslovanski Narodni Svet v Ameriki, kateroga član je tudi P. Karimik (slovenski franciškan), je največ steril za to idejo in je prepritol ameriško vlado, da smo mi opravili de svobode. Ravnekar se nablrali vsto 50.000 do larijev za prvo pomem vrednajšim v domovini, in peton Jugoslov. Relief Žeida poslana ameriškemu zivilskemu administratorju Hesoverju, da bo za ta denar posjal Živila v Jugoslavijo med najbolj potreban. Zavzeli so se za nas begati Amerikanici, ki se nad pelovico vsele sami darevali. Rabiranje za pomem doma se v celi Ameriki nadaljuje. Nabirajo tudi oblike in obuvalo, kar bo s prvi pričili poslane domov...

Umr. V ebčini Ptajška gora je zrster dne 20. junija ubil 18-letni tudi Šoltarko, po domače Izaretov, obči spomljevanega kmota Andreja Marzidevček. Ta je bil eden od drugekrat. Hudeba v Ženski občki je zakrivila Marzidevčekovo smrt. Rajni je bil spomljevan nač in varen gospedar. Remal je tudi v Lurd in svete kraje. Prejemal je pogosto sv. zakramente. Vsako nedeljo si ga lahko vidi v zahristiji. Bog mu daj sv. raj!

Oddaje trafik. V Radgoni se oddaja dve glavni trafiki, prva v Radgoni št. 5 in št. 216. Pausibe je poslati dne 4. julija 1919 na uradno predpisan tiskovini, ki se debi pri ekrajnem finančnem ravnateljstvu v Mariboru. Natanko podatke dobijo posudniki tudi pri vedenju finančne straže v Radgoni.

Obrtno gibanje v mariborskem okraju meseca maja 1919. Obrtni Mat, osiloma koncesija je podljena Ivanu Lešniku v G. Radvanja za slikarstvo in pleksarstvo, Karolinu Golbu v Selšici ob Dravi za brasjarijo, Anteanu Distnerju pri Sv. Levrencu in M. za brasjarijo in trgovske z vino, pivom in moštem v zaprtih steklenicah, Francu Garbu v Pebrežju za igranje na harmonike, J. Ritteršu pri Sv. Trojici za sedlarstvo, Ivannu Maršencu v Spod. Polskavi za mlincu Karlu Schneppelerju v Čirknici za

(Schneppier je Štajerski naseljenec iz Württembergije trgovine z vino, pivom in sajčevcem v zapitih steklenicah, Mariji Hause pri Sv. Lenartu v Slov. gor. za trgovino z mešanim blagom, Karola Leisachacherju v Radovljici za branjarje, Lopolda Verbe in Šmartnem a. P. za trgovino z mešanim blagom, Fuksiku Kremetu pri Sv. Benediktu za branjarje in trgovino z delavnimi predeli, Ivanu Hlađaju v Jeleni za trgovino z lesom, Antonu Ježtu G. Bistriču za trgovino z lesom Janežu Kedru pri Sv. Lovrenču za žage, Hadžiki Loko v Krčevini za branjarje, Avguštu Krebsu v o. M. za goðbene obrti, Aloisuja Turšiču v Framu za krojake in Elizabeti Ribis v Pečah za goðstine. Odglani odjemna dnevništvo se: M. Hallocher v Pečah goðbino, Emma Lecke v Rušah trgovine mešanim blagom, Franc Platinc v Rušah mestnega in Franc Smegave v Framu, krajevna.

Zaprite gostilne. Zaprite se je gostilna Franca Stumpfa v Studencih, ker se se v njej ubrali nemški vojskali, ki so pili čorke poljske sre in na binkenski ponudnik, dne 9. t. m., napadli nekoga slovenskega člana. — Oblast je zaprla gostilno Marija Scherag v Kompoli, ker se se v njej zbirali protidržavni elementi.

Najstarejši časopis na svetu. V mediu Petek na Kitajska izhaja časopis, ki je bil ustvarjen že pred 1024 leti, je torej najstarejši časopis na celotnem svetu.

„Petelinov Janez“ je naslov knjige, v kateri opisuje znani slovenski pripovedevalce, Aleševac, zanimive dogajanja Petelinovega Janeza. Knjige tečejo pripovedamo. Knjiga velja brezplačno 6 krov 40 vin, vezava pa 8 krov 80 vin. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Dražbeni oklic. V zapestinski zadevi po Vido Janžekoviču, župniku v Svetini, se prodaje na javni dražbi dne 26. t. m. ob 9. uri dep. v župnišču v Svetini v zapestino spadajoče stvari in sicer živila, vino, jabolčnik, pehilstvo, vinsko posodje itd. proti takojnjemu plačilu.

Služba hranilničnega uradnika v Ljutomeru se edda takej. Lastnoročne spisane prošnje, zahtevana plača, dokaz o izvršnih studijah, o doseganjih alžibah, o staresti in družinskih razmerih se naj vležijo pri hranilnici v Ljutomeru najpozneje do 25. t. m.

Krojaški pomočnik se sprejme v stalne dele pri Janezu Partiču, krojaški majstoru v Studencih p. Maribora, Okrajska cesta 3.

Gospodarske novice.

Zvišanje obrestne mere. Mariborski denarni zavodi naznasajo, da so sklenili zvišati obrestno mero vlog na knjižice oziroma na lekoči račun začetni s prvo julijem t. l. na 3% čistih, pri vlogah na lekoči račun z najmanj trimesечно odpovedjo pa na 3 1/4% čistih. Denar postaja vedno dražji.

Važne za davkoplăčevalce! Občinstvo se je se dej soperja, da je v osnovi finančnega zakona za tekočo upravno leto sprejeta določba, po kateri bo za vsak davčni začetnik, ako kljub opomisu ne bo poravnal v določenem roku, kot globu plačati 50% povika.

Prepoved uvoza ogrskih sovjetskih bankovcev. Državni finančni minister je izdal naredbo, ki dolča, da je uvoz in promet bankovcev po 5 in 10 krov, ki jih izdaja ogrska sovjetska vlada, na celo zemljo Jugoslavijo prepovedan.

Zvišanje brzejavnik pristojbin v tuzemstvu. Vselej edicta poslednjega ministrstva se zviša s 15 t. m. pristojbina za navdne brzejavke v celem notranjem tuzemskem prometu za besedo od 8 na 18 vin., minimum pa taksa za 10 besedo t. j. K 180. Za največ brzejavke je platiti trikratno takso. Delikata pa 20 v za brzejavke se z istim dнем ne pobira več. Tudi doklada po 1 K ed 16 do 21 ure vstopa, kadar je tudi doveljeno ob delavnikih od 31. do 7. ure ter ob nedeljah in praznikih eddejati načadne brzejavke.

Mladi vprejni voli. Mariborski mesari so uskupili na Hrvaškem večje množino mladih vpremnikov volov, ki jih zamensajo za leteče voli ali pa jih prodaje kmetovalcem. Pojasnila ga je mesar Kirbit v Vetrinjski ulici.

Izvoz. Glasom naredbe št. 3046 ministrstva za trgovino, je izvoz suhih sliv, petmaza starega krompirja in suhega sadja prost. Tozadovne kolikovane prečlane se naj vložijo na podjetju. Centralne uprave za trgovski promet se inovantnom v Ljubljani, ki bo izdajala za to mesto potrebne izvozne liste. Isto tako naj se vse prečlane za prevoz raznega blaga v Cmurek, Radgome, Lutomer ali Temšnjo ekolico, posiljajo na poslovano

podružnico. Centralna uprava za trgovski promet se inovantnom v Beogradu—Ljubljana.

Izvoz vina. Dovoljeno je izveziti v Nemško Avstrijo 100 vagonov vina. Dovoljenje da »centralna uprava za trgovski promet se inovantnom« podružnica v Ljubljani. Pretusi je treba priležiti toverski list.

Izvoz jajc v Švico. Tvrdkam, ki se zanimalo za izvoz jajc v Švico, le v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani za vpogled nemškim avtovskim tvrdk, ki se počajo z isporatom jajc.

Izvoz soli iz Nemške Avstrije v Jugoslavijo je edalej prost. Tako naznara osrednji urad za trgovski promet z inozemstvom v Ljubljani.

Uvoz iz Čeho-Slovaške. Centralna Uprava za trgovski promet se inovantnom v Beogradu je sklenila 30. marca t. l. s Čehoslovaško republiko pogodbo, glasom katera nam Češkoslovaška dobavlja naslednje predmete: Šipe, steklenice, porcelan, keramične proizvode, rotacijski papir, trgovski papir, tekstilne blago (vlnke), konfekcije, gonične jermenje, mineralne barve, lake in kit, kemične prizvode, beli kam, poljedeljske sredstva, kuhinjsko posodo, druge proizvode iz jekla, železa in drugih kovin, elektrotehnični materiali, poljedeljske stroje, druge stroje in motorje. Trgovci, ki žele uvažati kateri predmet morajo prijaviti Centralni Upravi za trgovski promet z inozemstvom, podprtih z namerami v Ljubljani, vrsto in množino blaga, približno vrednost, po možnosti natančen naslov dobavitelja in ob enem navesti, da bi se obračun na izvršil v smislu dogovora z dne 30. marca t. l. Te višje se naj vložijo takoj.

Oddaja modre galice vinogradnikom. Slovenska kmetijska družba v Ljubljani nas prosi objaviti: Ker ni bila takojšnja dežela vlada z nakupom modre galice po družbi zadovoljna, češ, da je predraga, je poverjeništvo za javna dela kupilo mnošča februarja 75 vagonov modre galice v Nemški Avstriji po znatno nižji ceni, da jo družba med vinogradnike razdeli. Tovornica, ki je prevzela dobavo modre galice pa svojo prezeto delavnost zradi prenizke cene silno počasi zvršuje in zato je danes nismsje vsi vinogradniki modre galice v rečah. Dusi kmetijska družba za ta kupljenje ni odgovorna, vendar stori vse, kar je v njeni moči, da se pospeški izdelevanje in odpošiljanje modre galice, ker ji gre za vjen ugled. Družba ima kar naprej svojega uradnika na Duraju, ki tvornico nadzira, je dosegljiva, da je tvornica prišla pod državno nadzorstvo avstro nemške vlade, pošilja se ji premog iz Slovenije in zadnje časi se je celo zapretlo zvirovem nemški vladi, da se ustavi vsek uvoz živil v Nemško Avstrijo, da ves ostanki galice takoj ne odpošilje. Vinogradniki, ki so pri Slovenski kmetijski družbi modre galice naročili, naj vse te vzamejo na znanje, naj družba nikarne delajo odgovorne za zamudo, ker ona vsako krvito odločno odklanja in presi, je z uragancami ne nadleževati, kajti ona ne more ved storiti kakor sproti odpošiljati vse blago, kateri ji dohaja. Slovenska kmetijska družba je vso galico že mesteca februarja na Duraju plačala in tvornica ima v rokah dispozicije v onem redu, kateri se naročila na modre galice kmetijski družbi delila. Teh dispozicij prenarejati pa ne gre, da naj ne nastane velika zmelenjava.

Kvas. Piše se nam: Veliko se čuti pomanjkanje kvaza in se dolbi istega le v verižni trgovini za drage cene. Na primer 1 kg. za 2 K (torej za 1 kg 200 K). Čeprav stane 1 kg v tovarni samo 15 K in bi se po dolečeni ceni imel predajati pa 18 K. Hotel cena se prepričati, kaj je temu krivo in sem dokill tozadovno v taki tovarni upogled, ker sem vedno samil, da je za krivi tovarna. V moje zaščitenje najdem, da tovarna proizvaja dovolj kvaza. Ko se pobrigam za vzrok, dob mi predložene razdelitve posameznih okrajnih glavarstev, kateri se naravnost smenijo svoje vrste. Ko vidim, da se nahajajo na določilni listi razne opombe, se mi je predložila tozadovna korespondenca, iz katere sem se prepričal, da trgovci sami to zakrivijo, ter da se tako vsled tega ved zabejav dnevno vrne, kar povzroča ogromne izgubo potnih pristojbin za tovarno. Da pa om, ki bi poseten predajali na verižno kardečo in predajo ne dobije kvaza, je kriv od teh glavarstev, da se drugemu ne sme poslati. Prisketi sem zaled, da tuk trgovec, ki je dobil kvaz, istega ni na drobno predajal, ampak ga dal v ruke verižniku. Tem razmeram se mera naredili kar.

Tovarne za sladkor gradijo na Hrvaškem Enajstih takih tovarnih hosta v Varaždinu in Motovici. Kač pa nača Savinjska dolina in Murško polje? Skupeno in plačeno blago so nam poslali Francozzi in sicer 7 vagonov. Razdelijo ga zagrebški

trgovci. Blago je fiks in nujno potrebuje kot italijansko. Kdo ga boste naročil, naš piše Zvezdov trgovcev v Zagrebu.

Več tveč vreč kavo je zgorde na podniku „Tiro“ ki je vnosil kavo v Nemško Avstrijo.

Štipendije in podpora ministristva za poljedelstvo. Ministristvo za poljedelstvo namenjava razpisati štipendije in podporo za strokovno izobrazbo v kmetijstvu, živinodružbi in vodstvovanju na visokih in srednjih strokovnih šolah in za praktične izobrazbe po končanih strokovnih školah. Štipendije se bodo razpisali v »Slovenski Novinar« in mreže predsedstvenih vletih svoje prečlane, kar se na posamežne dežele prečlane ne bo vnaprejalo pri oddaji štipendij. Vse druge podrobnosti se izvede pri oddaji štipendij za kmetijstvo delavnice za Slovenijo v Ljubljani.

Tečaj za železobetonske traverze, ki je bil predlagan na poznejši čas, se bo vrnil 5., 6. in 7. julija v prostorih urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, Danska cesta št. 22. Začetek tečaja bo v sobote dne 5. julija ob 3 uri popoldne. Kdo se ne misli priglasiti, naj nemudoma pošlje tozadovno obvestilo na naslov Urada za pospeševanje obrti. Tečaj bo vodil g. Inž. I. Nevak. Obisk tečaja je brezplačen, za potrebštine se plača 5 K.

Dopisi.

Št. IIJ v Slov. gor. Vabimo k občnemu zboru Hrvaš. in pos. v Št. IIJ v Slov. gor., ki se vrnil v nedeljo, dne 29. junija, po razi mudi v Slov. domu v Št. IIJ. — Načrtovan.

Iz svetolenskega okraja se poroča, da je v zadnjem času bila pri kakih desetih posetnikih ukradena konjska oprema, ki navadno visti pred konjskimi blevi. Tato skoraj nikdar ni mogoče začediti, ker jo pobrišejo čez demarkacijsko črto v Nemško Avstrije. Zdi se, da je Nemška Avstrija postala zavetnik naših tatu, vendar česar posebno obsegajo kraj, domi, trpi.

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. — Luksemburški romarski cerkvi Sv. Treh Kraljev, podružnici župnije Šentjurje, v kateri je dal I. 1907 pokopnik Fr. Zmazek postaviti krasen gotiški oltar Srca Jezusovega, se vrši v dnevih od 24—26 junija slovenska tridevnica v čast božjemu Srcu pod vodstvom misijonarja od Sv. Janeza v Celju. Več dan bo zjutraj in zvečer pridiga. Praznik Srca Jezusovega v petek 27. jun. bomo obhajeli načrnovesno z drevo službo božjo. K pozni službi božji ob 10. uri pridejo vse sosedne kapnije v procesijah in bo najprej veličastna procesija s sv. R. Telesom na to pridiga in slovensa sv. mača. Bole Šrce bomo prosili, naj v svoje varivo vzpostavimo naš narod in naš domovino in naš nam dodeli pravica mir. Častilci božjega Srca od blizu in daleč pridejo!

Mata. V nedeljo, dne 21. junija, prirediti Praktne društvo pri Sv. Primožu nad Motou v Ciril Metodov. Šoli Krekovo igro »Tri sestre«. Začetek ob 15. (5.) popoldne. Predstavljaj se bo tudi »Kmet in fotograf«. Čisti dobitok se obrne v prid jugoslovenskih dijakov. Pridite, sosedje!

Maribor. Pri romarski cerkvi Sv. Janeza Nepomuka na Radljah se ged dne 16. maja vsled Vejnega stanja ni mogel slovensko prassevati. Zaradi se občaja dne 24. junija po sledenem vsporedju v soboto, dne 21. junija (sv. Alešnj) je sv. mača pri Sv. Janezu ob 6. uri. V nedeljo, dne 22. junija je tretja nedelja in sv. Marijino družbo Alešnjova nedelja s skupnim obhajilom med sv. mačo. Popoldne ob dveh se počne litanijske prosy. Sreča Jezusova. V pondeljek je sv. mača ob 6. uri in zveter ob šestih večernice. V torek, dne 24. junija je prva sv. opravilo ob 6. uri, potem sledi svetnični in vmes je prihod procesij iz Brezna, Ribnico, Remetka in drugod. Ob 10. uri je slovensko sveto opravilo. V čreda je sv. mača ob šestih.

Slov. Bistrica. Četrtnica v Slov. Bistrici prirediti v soboto, dne 21. t. m. zveter in nedeljo, dne 22. t. m. popoldne v prostorih Narednega doma. Finigranje igre »Načni kri«.

Središče. V nedeljo, 22. junija predstavi nač. Sv. Vojvoda blizajoči se praznik Janeza Krstnika. Vabljeni so vse, ki jim je pri srca narodova blaginja, da se udeležijo tega shoda.

Celje. V četrtek, dne 19. t. m., se ustanovi ženski telovadni odbor Orel za Celje in okolico. Ustanovni občni zbor bo popoldne ob treh v telovadnicah delniške mešanske šole nasproti Zvezni tiskarni. Pridoprte v obilnem številu k Orelom iz mesta in okolice! Telovadnica je moderno urejena in načelno pripravljena za žensko telovadbo. Nači kmalu razprostrela Orlica svoje peruti nad Celjem tako mogočno kakor Orel.